

„Edinost“

Izšla je enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 34 krov
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 krov

Naročnino je plačevati naprej. Na naročnice brez priložene naročnine se uprava ne osira.

Večabakarnah v Trstu se prodajajo poimenovane številke po 6 stotink (3 svč.); vsaka Trsta pa po 8 stotink (4 svč.)

Telefon št. 570.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petlin. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poulana, omarnice in javne zabave; domači oglaš itd. se računajo po pogodbi

Val dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravljalstvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravljalstvo, in sprejemanje inseratov v ulici Moliz piccolo št. 3, II. nadst. r.

odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“, v Trst

Šole hočemo!

Še dober poldrug mesec in šolsko leto bo pri kraju. Kmalu mine tudi leto, od kar smo na shodih zahtevali slovenske šole. — Pazno smo sledili razpravam v državnem zboru in željno čakali trenutka, kedaj pridejo v razpravi na vrsto slovenske šole v Trstu, a čakali smo zastonj.

Vsaki dan smo pregledovali „Edinost“, kedaj nam prinese veselo vest, da je prošnja slovenskih starišev rešena, — a vse naše nade so šle po vodi, kakor kažejo vsa znamenja. Vse ostane torej pri starem: na jedni strani pomembnevanje, na drugi strani poitalijančevanje slovenskih otrok. To boli, to peče.

Ko smo čitali tržaški Slovenci o vrenšenski aferi, na kateri se je zgražal ves svet, ker so hoteli, naj poljski otroci molijo Boga v ptujem nematerinem jeziku, smilili so se nam revčki in nehoti smo primerjali njih usodo z usodo naših otročičev.

Naša slavna avstrijska vlada je ustanovila v Trstu dve nemški ljudski šoli, potem nemško meščansko šolo, nemško realno in nemško gimnazijo. Tržaški magistrat pa snuje laške šole na vseh konceh in krajih. Toliko nemške, kolikor laške šole moramo plačevati tudi mi. Na nemških šolah morajo naši otročiči moliti Boga v nemškem, na laških pa v laškem jeziku. Se-li godi torej našim otrokom kaj boljše, nego onim na pruskem Poljskem?

Kar se poljakov tiče, čitamo sleherni dan, da pruska nemška vlada stori vse mogoče, da uniči Poljake — —! Mi imamo pa vlado, ki sleherni dan zatrja, da hoče biti jednako pravična z vsemi! Mi imamo ustavo in voditelji države morajo položiti svečano prisego, da bodo to ustavo strogo izvrševali! Mi imamo zakon, kateri nam jamči jednake pravice z drugimi narodi — in vendar ne smejo naši otročiči na nemških in laških šolah niti Boga moliti v materinem jeziku, ker jedni šoli je namen nemčiti, drugi pa italijančiti našo slovensko dečo.

Ako ne bi bil tem tržaškim šolam očitni namen, da slovenske otroke odtegnejo od svoje narodnosti, urejene bi bile te šole vse drugače, nego so dandanes.

Mari bi bilo na veliko škodo nositeljem dvetisoletne kulture, ako bi na vsaki šoli v mestu ustanovili slovenske vsoprednice, da bi si mogli naši otročiči nabirati znanja na tisti podlagi, ki je jedino pripoznana od vseh pedagogov? Ali ne bi marveč dokazali s takim činom, da so v resnici na višini one kulture, katero imajo na jeziku ob vsaki priliki? Ali bi se neizkazali s tem v resnici — liberalne v pravem pomenu besede?!

PODLISTEK

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Spisal Josip Evgen Tomič; prevedel Radi.

Prvi del.

I.

Obe gospe ste vrnili na isti način pozdrav s terase. Ono dvoje, kar se je vozilo na tandem, se je odmaknilo daleč pred kočijo, katera jima je sledila. Za malo časa sta dospela pod sam dvor, da se je sedaj s ceste čul mladeničev glas:

»Dober dan, mami! Dober dan!«

Grofica je zadržala po vsem telesu; bilo jej je, kakor da bi jej prihajalo slabo.

»Artur!« je vskliknila ona s slabim glasom in očesi sta se jej napolnili s solzami.

»Artur!« je ponovila mehanično komtesa, obrnivši zopet svoj pogled na kočijo in jezdeca.

Grofica je bila jako razburjena. Minolo

Ali čemu vprašujemo!! Saj jih poznamo. Pod plaščem dvetisoletne kulture in v imenu liberalne ideje se ne plašijo nobenih sredstev, da le morejo tlačiti in uničevati slovenski življenj na tržaških tleh!

Kako škodo bi trpele nemške ljudske šole, ako bi na istih ustanovili slovenske paralele. — Meste da razdeljajo otroke po abecednem redu v oddelke posamičnih razredov, naj bi jih razdeljali po narodnosti! Koliko lažje bi naši otroci napredovali na teh šolah, ako bi jim učitelj v materinem jeziku pojasnjeval in razlagal različne predmete! A za to se ne brigajo, za to ni sposobnih učiteljev na teh šolah!

Kakor je bilo razvidno iz šolskih sporočil, se nemški učitelji pač uče laškega jezika, da zamorejo občeovati z otroci, ali glede slovenskega jezika se jim to ne vidi potrebno!!

In tako se dogaja le prepogosto, da slovenski otrok ne more biti v šoli pazljiv, ker nič ne umeje. Kako daleč sega pomembna tendencija na teh nemških državnih šolah, služi naj v dokaz še ta-le slučaj: Otroku je milostno dovoljeno, da sme po dve uri na teden, začeti v drugem razredu, zahajati v slovensko uro. In še v tej slovenski uri jim učitelj govori izključno nemški!!!

Zraven opisanega so pa ubogi naši otročiči izpostavljeni še drugim šikanam. Voditelju neke tukajšnje nemške ljudske šole je gotovo znan slučaj, ko je učiteljica laške narodnosti na nekem spričevalu slovenski »č« prekrstila v laški »ch«. Znano mu je gotovo tudi, da je prav ta učiteljica izročila otroku boljše spričevalo, ko se je mati pri njem pritožila, kar je pač sila redek slučaj. — Roditelji dotičnega otroka so večkrat povprašali imenovano učiteljico, kako je z otrokom in učiteljica je bila vedno zadovoljna z njim. Od onega dneva pa, ko je bilo spričevalo podpisano se slovenskim »č«, ni manjkalo tožb in kazni in stvar je šla tako daleč, da je otrok dobil tako slabo spričevalo, da je moral voditelj posredovati: vzel je slabo spričevalo nazaj in otrok je prejel — boljše!

Ob svojem nedavnem obisku v Trstu so nam slovanski novinarji zatrjevali, da vsaka slovenska reč je tudi njihova reč, da je torej slovanska. Novinarji slovanski! Šole v Trstu so nemške in laške. Slovenskih ni. Pomagajte nam! Zapričinite akcijo za rešitev ubogih slovenskih otročičev! Storitite, kolikor vam je mogoče, da se neha potujčevanje naših otrok! Vsmilite se, bratje, obupajočih tržaških bratov, ki so prisiljeni gledati na lastne oči, kako jim nasprotniki trgajo slovansko dečo

je pol leta, odkar ni videla svojega sina. Ta objestni, razuzdani, ali vendar simpatični mladenič je bilo njeno »drago, najdražje dete«. Bil je s telesom in dušo prava slika in podoba svojega očeta; pa kakor da je vsa grofica ljubezen, ki jo je gojila za svojega moža, prišla tudi na sina.

»Pojdive jim nasproti!« je rekla grofica z drhtajočim glasom!

»Vodi me Meli!«

Komtesa je pristopila k materi ter jej ponudila roko, po kateri je takoj občutila njeno duševno razburjenost.

»Ti si jako razburjena, mami!..... Umiri se!«

»Prav praviš, jako razburjena sem.... Kaj deš, dete! Taki so roditelji....«

Obe sta šli do poti, katera je vodila z javne ceste v hrib ravno v dvorišče delidvorske. Kolesarja na tandem sta gonila do sredine te poti, ali pot je bila proti vrhuncu vedno strmejša in morala sta akočiti s sedalci ter je Artur z roko porival kolo do

iz rok in jo pripravljajo za mater Germanijo in Italijo!

Več slovenskih starišev.

Shod v Dekanah.

(Dalje.)

Za besedo se je oglasil gospod Šiško-vič in je v imenu volilnega odbora priščno pozdravil zborovalce in soobčane. Veseli ga, da so se sešli v tolikem številu na tem današnjem shodu. Bratski priporočila soobčanom — sporazumljenje, ker sporazumljenje rodi ljubezen, ljubezen pa donaja sadu, a sad donaja moči vsaki družini, vsakemu celu, vsaki občini, vsaki deželi, vsaki državi.

To je naravno, da se med nam pojavljajo razne želje in nazori, ali od govornikove strani bodi toplo priporočeno, da bi danes razpravljali le o tem, kar je neobhodno potrebno za našo občino. Občina je skupnost sinov in hčer, katere naj spaja vez ljubezni do skupne matere — občine. Ta ljubezen ne poznaj stranke! Vsi se moramo združiti v falango, da ozdravimo to bolno občino temeljito in za vselej! (Splošno odobravanje.)

Gospod župnik Defar je — nadovezivši na izjavo gospoda Cotiča — predložil zborovalcem vzgladni pojav Cincinata v zgodovini rimski. Mož je bil odločen protivnik plebejskih tribunov. Ko je bila država v nevarnosti, so njega imenovali diktatorjem. Odposlanci, ki so mu donesli to sporočilo, so ga našli na polju pri plugu. On je sledil njihovemu klicu. Uničil je sovražnika, rešil domovino. Obloženo bogatim plenom in v velikem triumfu je privedel vojsko nazaj v Rim, a še istega dne je položil diktaturo in se — povrnil k svojemu plugu. Storil je svojo dolžnost do domovine; to mu je bilo v zadostno plačilo.

Tako naj pridejo v občinski zastop dekanski možje, ki ne bodo iskali svoje časti, svojega dobička, ampak jim bo na srcu le blagor občine! Možeje, katerim bo na srcu napredek občinarjev, ki bodo skrbeli za vzgojo in omiko mladine, ki se bodo kazali skrbne na vse strani, da bomo imeli tu značajen, pošten in bogoljuben narod — možeje, ki ne bodo gledali na svojo čast, ampak, ki bodo — kakor Cincinat — videli najlepše plačilo v zavesti, da so storili svojo dolžnost, da so koristili domovini svoji. (Burna pohvala in živio-klici.)

Gospod Andrijašič: Večkrat že se je povdarjalo danes, da je naša občina izključno slovenska občina. In tako je tudi. Enega samega imamo, ki ima v tej občini svoje posestvo in ki se je upisal za Italijana, a še ta čuti sedaj z nami. Da, mi smo Slo-

vrha. Pred njim je korakala v ženske kole-sarske obleki baronesa Ella, znana zagorska kolesarka, katera je, na radost svojih kole-sarskih znancev, prevozila že velike distance, kakor do Dunaja in do Benetk. Pred nekoliko dnevi se je povrnila baš iz Gradeca, obiskavši na tem potu v družbi svojega brata vse poznane velikaške plemiške dvore na Štajerskem. To je bil njen edini in najmilejši sport, kateremu je bila udana z vso dušo, no, vendar ni slovela kakor osobito imeitna kolesarka. To je tudi sama vedela, a zato ni nikdar sodelovala na javnih dirkah, da-si so jo mnogi nagovarjali na to. Ona je bila zadovoljna, da je žilava in vztrajna sportkinja ter da more na svojem kolesu letati kakor ptice iz enega kraja v drugi, znance iznenadjati, v publiko vzbujati zavist in kratiti čas na najlepši način. Baronesa Ella je že prestopila trideseto leto, bila je torej že v dobi, v kateri si je smela dovoliti nekoliko bolj svobodno življenje, kakor-šnje bi morda mladi devici zamerili. Bila je

venci, a ne delujemo in ne nastopamo kakor pravi Slovenci. Mi se moramo izbežiti ljudij, ki nas izdajajo v gotovih slučajih. Mi moramo voliti ljudi, ki so pripravljani žrtvovati se za blagor občine, za korist naroda. Ne poslušajte onih, ki vam govore: Pridite k nam, bomo pili! Tudi ne zadošča že samo to, da je oni, ki hoče biti zastopnik občine, pošten! O ne! Saj pošten je tudi vsak kamen! Saj kamen ni storil nikomur nič krivičnega! Mož pa mora z dejanji dokazati svoje poštenje, mora biti sposoben za delo. Mnogi bi hoteli biti kandidati, da-si vedo sami, da niso sposobni za to. Mi imamo preveč takih ljudij! Vsakdo naj, predno seza po taki časti, izpraša svojo vest, sem-li sposoben za to?! To bolezen je zasejal mej nas naš sovražnik, to prihaja iz Koprja. Nekoč mu je rekel Gambini, vprašan, kako je to, da se Italijani utikajo v občinske stvari slovenskih občin: Kjer je voda motna, tja hodimo mi loviti ribe. Govornik je za ključil z apelom do volilcev, naj se ne dajo premotiti od nikogar, naj bodo trezni, izlasti pa naj se ne dajejo zavajati od drugorodnih sovražnikov. (Vseobča pohvala.)

Gosp. Josip Mahnič je omenjal, da so nekaterniki prešli denarja od neke strani. Povedo naj, kaj je s tem denarjem?!

(Zvršetak pride.)

Politični pregled.

V Trstu, 28. maja 1902.

Iz avstrijske delegacije. (Nadaljevanje včerajšnjega brzojavnega poročila.)

Del. dr. Conci (Italijan) je govoril med drugim tudi proti obnovitvi vinske klavzule.

Del. Stein (Vsenemec) je tožil, da vnanja politika nima nemškega značaja, da je grof Goluchowski posebejno sovraštvo do Nemcev (Na, na! Ured.) in da vsled tega v Nemčiji ne zaupajo trozvezi. Vsemška nevarnost da v resnici ne obstoji, ker Vsenemci imajo pač voljo, ne pa moči, da bi germanizirali. Govornik je spravil tudi krono v razpravo, vsled česar ga je predsednik posvaril radi te nedostojnosti. Dalje je govornik napadal tudi angleškega kralja, na kar ga je predsednik pozval na red. Potem je Stein priporočal personalno unijo z Ogrsko ter združuje Dalmacije, Bosne, Hercegovine, Galicije in Bukovine z Ogrsko. Mesto nagodbe z Ogrsko naj bi se sklenila carinska zveza z Nemčijo. Govornik je izjavil, da bo glasoval proti proračunu ministerstva za vnanje stvari.

Del. dr. Pergelt je priporočal uvedenje konzulatov po poklicu v vseh onih

rdeča, nekoliko od solnea opaljenega obraza, svetlo-rdečih lasi, a jedrega in polnega stasa, energična v kretanju in govoru.... Radi njenega živega temperamenta so jo vsi radi imeli; v vsako hišo, kamor je stopila, je prinesla veselja in življenja. Z zakonom ni več računala; dokler je bila še popolnoma mlada, še goska, je bila jako dražestven pojav s svojimi svitlimi, solnčnimi lasmi in svežim, rdečim obrazom. Tedaj je imela mnogo dvorilcev, kateri so bilo navdušeni od miline njenega cveta in nežne zunanosti, a prosilcev ni imela nikdar. Tudi ona je bila člen velikaške ročbine, katera ni živela ravno v povoljnih materialnih razmerah, a razun nje je bilo še več bratov in sester. Tu seveda ni bilo upanja na možitev. Ali to ni ogorčilo življenja mladej baronesi. Ona je obvarovala svojo prirojeno veselost in živahnost temperamenta. Na njej ni bilo niti znamenja sitnosti kake stare device, jezne na ves svet in sama na-se in le zato, ker se ni mogla omožiti. (Pride še.)

prekomorskih trgovinskih mestih, ki so važna za našo izvozno trgovino. Priporočal je obnovljenje nagodbe, a tako, da bi naša državna polovica ne bila oškodovana. Govornik je izjavil, da se bodo Nemci vedno upirali izvedenju češkega državnega prava.

Del. Vuković je govoril jako energično; zahteval je, da bi se delegacije informirale o delovanju diplomacije, n. pr. potom predlaganja »rudečih knjig«. — Ekspozé grofa Goluchowskega da ne odgovarja nazorom večine avstrijskih narodov. Trozveza je v obeh državnih polovicah zgubila na popularnosti. Govornik je želel, da bi Avstrija nastopila kakor prijateljica in braniteljica malih balkanskih držav, da bi na Balkanu prišli do veljave avstrijski obratni in trgovinski legitimni interesi ter da bi se tam kaj izvajala slovanska politika, kakor javnost zahteva to že od vedno! Govornik je kritiziral postopanje Italije, ki le v ofcijelnih aktih zastopuje lojalnost, ki pa v resnici vedno in odkrito agitira proti avstrijskim interesom. On ne želi, da bi prišla Avstrija v položaj, ki bi zahteval, da se izkaže zavezniška zvestoba. Nemčija da sicer ne dela Avstro-Ogrski posebnih težav v političnem pogledu, pač pa da žali narodna čustva pruskih Poljakov, kar ne more biti Slovonom vsejedno. — Govornik je obžaloval nazadovanje našega izvoza na Balkan, na čemer da je kriva naša zavožena politika in trgovinska politika. — Protislovanska status-quo politika (politika posestnega stanja) da pomenja le odrekanje, abdikacijo. Govornik je priporočal razbitje trozveze ter intimnejšo zvezo z Rusijo. Govoril je potem o aferi zavoda sv. Jeronima ter se pritoževal, da se je sprememba imena tega zavoda izvršila na način, ki je žaljiv za Hrvatje. Hrvatje se že bavijo z vprašanjem, da-li bi ne bilo bolje, ako pristopijo k unijastvu.

Govornik je protestiral proti žaljenju hrvatskega naroda od strani avstro-ogrske diplomacije ter je zahteval primerno zadoščenje. Hrvatje so ponosni na dr. Stadlerja. Govornik je pripisoval vedenje avstro-ogrske diplomacije v stvari sv. jeronimske afere ogrskim uplivom in je želel, da bi minister o primerni priliki preklical izraze, ki jih je rabil, govoreč o nadškofu Stadlerju. Govornik se ne more pridružiti izrazu zaupanja, ki ga je sklenil proračunski odsek, ker politika ministra ne odgovarja avstro-ogrskim interesom na Balkanu; v ožgled temu, da je ta politika protislovanska in da nasprotuje tradicijam in misiji (nalogi) naše monarhije, glasoval bo proti proračunu.

Del. baron Oppenheimer je branil trozvezno politiko.

Ko je se del. Kramar polemizoval proti izvajanju del. Pergelta, Oppenheimerja in Steina, se je seja zaključila.

O položaju. Češko vprašanje je grobišče malone vsem padlim avstrijskim ministrom. Češkemu vprašanju se lahko svarižniki rogajo, je lahko ministri negirajo, ali isto ni nikdar nehalo biti vitalno vprašanje države. In ker avstrijski državniki niso dovolj državniki — so bolj konzuli nemških strank — da bi se znali lotiti rešitve vprašanja z nado do vpepa, pa se vsaka vlada izpodtakne ob njem. Ravnokar nam je beležiti izjavo z najvišjega mesta o važnosti češkega vprašanja. V pogovoru z delegatom Pacakom po delegacijskem dnevu je cesar opetovano povdarjal, in potem še enkrat, ko se je že obrnil k sosednjemu delegatu: »Ponavljam, da s smatram sporazumljeenje med obema narodoma na Češkem za državno potrebo.«

Temu povdarjanju važnosti češkega vprašanja je bil bržkone namen, da podkrepi ravnokar vršee se pogovore gosp. Körberja z mladočeškimi poslanci. Ti pogovori se vrše sedaj dan za dnem.

Tudi g. Körber se pač ne more otežati prepričanju, da ni misliti na saniranje parlamenta, najmanj pa na parlamentarno rešenje nagodbe z Ogersko, ako se kako ne sporazumi s Čehi, sicer da konečno zagrae tudi njega to vprašanje. Ali g. Pacák je odkrito povedal vladarju, da se za pravično rešenje jezikovnega vprašanja 3 leta sem ni nič zgodilo in da je radi tega položaj čeških poslancev nasproti narodu jako težaven. Po tej odkritosti Pacakovi nasproti vladarju je možno sklepati, da so pogovori med češkimi voditelji in ministerskim predsednikom jako resni. »Politik« poroča, da so se ti pogovori nadaljevali v ponedeljek celo v va-gonu med Dunajem in Budimpešto. Razgovor

da se je vršil o vseh možnih modalitetah, kako rešiti jezikovno vprašanje in da so češki poslanci naravnost povedali, da brez rešenja tega vprašanja ni misliti na parlamentarno razpravo o nagodbi z Ogersko. Praktičnega uspeha pa ti pogovori nimajo dosedaj. Če se gg. Körber in Šzell sporazumeta, se bodo pogajanja s Čehi intenzivno nadaljevala, ako ne — pa je vsa bodočnost ovita v temo!!

»Neue Freie Presse« poroča, da so pogajanja v prvi vrsti namenjena delavnemu programu zbornice za še ostali del zasedanja. Čehi zahtevajo, da zakon o vozuih kartah stopi v veljavo hkratu z zakonom o odpravi mitnic. Dalje da zahtevajo garancije, da Körber popriime inieitivno za novo jezikovno konferenco. Ta konferenca naj bi se sešla v septembru, mesec dni pred državnim zborom. Čehi da sinatrajo — z ozirom na razmere med Nemci — sedanjí čas ugodnim za taka pogajanja in g. Körber da je pripravljen v to.

Tudi g. Körber vidi, da je s češkim vprašanjem kakor s solncem na nebu. Oblaki je lahko zastirajo začasno, ali solnce je vendar na nebu in se prikazuje zopet. Češko vprašanje je že grobišče mnogih avstrijskih ministerstev, isto se ne umika pred vladami, ampak narobe in — g. Körber nima več mnogo časa!

Nemiko ubijanje poljakega naroda. Včeraj smo bili odločli, da napišemo danes še par gorkih na adresu delegata Grossa, ki je na nečuvnen način zasramoval ruskega carja. Izlasti smo mu hoteli zabrusiti v obraz, da je od pripadnika naroda, ki ima na svoji vesti brutalnosti in kričeče nehumano postopanje v Vrešenu, naroda, ki se sedaj s pomnoženo silo pripravlja, da drugemu narodu ugrabi najdražje, njega individualnost, jezik, samostojnost, svobodo, življenje — da je torej od pripadnika takega naroda naravnost brezsravno, ako očita komu, da drugim narodom ne privošča svobode. Po vrešenski aferi in po sedanjih predlogah nemške vlade so Nemci definitivno izgubili pravico očitati komu intoleranco nasproti drugim narodom. Če tudi bi bila kje krivica, oni morajo molčati in se — sramovati.

V tem zmislu smo hoteli napisati daljši odgovor delegatu Grossu. No, danes se lahko odpovemo tej nameri, kajti Nemci so dobili včeraj v pruski zbornici odgovor, dostojanstven, uničevalen odgovor, ki pred vsem svetom njihovemu postopanju pritiska žig nehumannosti in nasilnosti. V razpravi je bila predloga, zahtevajoča nad četrt milijarde za uničevanje Poljakov v Nemčiji. Poljaki so podali izjavo, da ta vladna predloga je nasprotna vsakemu ljudskemu pravu in da bi bila nemogoča v kateri si bodi drugi državi. Ta predloga je gorostasna, ker sili državljanje davkoplačevalce — in to so tudi Poljaki — plačevati davke, ki se imajo uporabiti v njih lastno uničevanje, materijalno in narodno. Mi protestiramo — pravijo — slovesno proti takemu nasilju, ki dokazuje, da v Prusiji Poljaki niso državljani moderne države, marveč žrtve barbarskega plemenskega boja.

Podavši to izjavo so Poljaki korporativno ostavili zbornico. To je bila prava beseda v odgovor gospodu delegatu Grossu: narodni boj, ki ga bijejo Nemci proti Poljakom v Prusiji, je vodjen od barbarsko-plemenskih instinktov.

In da je mera najhuje, a zaslužene obsodbe polna, sta se še našla dva nemška poštenjaka, ki obojata to nehumano postopanje vlade. Posl. Tritzen-Borken iz centra je izjavil, da ta zakonski načrt formalno sicer ne nasprotuje ustavi, pač pa po duhu.

Govornik je povdarjal tudi, da v letu 1886 je bilo v vzučaih provincijah več nemških kolonistov, nego jih je sedaj, ko se je porabilo toliko milijonov za kolonizacijo. Namerjane vladine odredbe bodo še bolj vspodbujale Poljake. Centrum odklanja vsako solidarnost s tako politiko.

Znameniti parlamentarec Richter pa je izjavil, da je ta zakonski načrt v nasprotju z načelom, da so v Prusiji vsi enaki pred zakonom. To je izjemen zakon in govornikova stranka bo postopala proti njemu kakor takemu. Prečudno je, da se v hip, ko se na zapadu — za Alzacijo in Lotaringijo — odpravlja diktaturni paragraf, isči uvaja na vzhodu. Utemeljevanje tega načrta ne prenaša objektivne kritike. Isto ima značaj hujkanja na napad v naglejšem koraku, ne da bi se ogledalo, kaj se topta. Vsa akcija vladina je ne vredna, podla. To ni panger-

manisem, marveč hipergermanisem — to ni vsenemško.

Vspričo take sodbe iz nemških ust je imel minister Reinbaben še poguma za nečuvno cinično izjavo, da nikdo ne sili Poljakov v narodni boj proti Nemcem, pač pa da je Prusom v dolžnost braniti se v boju, ki jim je usiljen. Vlada da je bila vladar predobrotna nasproti Poljakom, a ni imela od tega drugega, nego nevhvaležnost. Čas omahovanja je sedaj pri kraju.

Za takov cinizem je sposoben pa le — Prus. Kakor da bi kdo ne dal komu nič jesti, a bi mu govoril vendar: kdo te sili umreti od lakote?! Kakor da bi tat tožil, da je prisiljen braniti se pred onim katerega hoče okraati. Takov cinizem te razorožuje in ti pušča le živo sliko, kakov je narodni značaj Nemcev!

Vladni načrt so izročili odseku 21 členov. Sedaj pa smo radovedni, kako bodo nemški listi od Baltiškega morja pa do Dunaja psovali Poljake radi njihovega možkega in dostojanstvenega nastopa?!

Tržaške vesti.

Promocija. Tržaške prijateljke gospoda Mikulaša Hofmanna, c. kr. konceptnega praktikanta na namestništvu v Pragi, bo zanimala vest, da je bil ta gospod včeraj na Karl-Ferdinandovem vsučilišču v Pragi promoviran doktorjem prava.

Zastava sv. Cirila in Metodija. Židje, iredentisti in oni znani »katoliški« italijanski svečeniki, ki se zbirajo okoli »Piccola« — cvilijo. V včerajšnjem »Piccolo« priznavajo, da je monsignor Petronio ostal še vedno stari, neizprosni nasprotnik slovenskih cerkvenih molitvic, a boli jih, da nima dovolj moči, da bi spodil slovenske vernike iz procesije sv. Rešnjega Telesa. Monsignor Petronio ima nasproti Slovincem zlomljeno palico! Tudi kanceler Mecchia (Meča) mu ne more pomagati, a oni »sladkozaviti« kanonik je izgubil tudi ves pogum. To boli! Zato cvili židovski »Piccolo« in toži, da je temu krivo cesarsko namestništvo, ki je opozorilo tržaško cerkveno oblast na njene svete dolžnosti. Nekateri bi pač rajši čli klic »sv. Italije« — nego one divne glasove sv. Cirila in Metodija.

Bili so časi, ko je cesarska vlada prepovedala našim zastavam vstop na procesije — bili so časi, ko se c. kr. stražniki zabranili, da se ni smela zastava sv. Cirila in Metodija niti v cerkvi izložiti — bili so časi, ko je cesarska vlada zaprečila slovenski misijon v Trstu! Takrat je »Piccolo« hvalil to vlado in za njim so do hripavosti vriskali od veselja »katoliški« (?) listi »Ricercazione«, »Avvenire« in »Amico«. Slovinci takrat niso cvilili. Iskali so svoje pravice. Danes so Slovinci zmagoviti — »Piccolo« in njegova mešana družba pa cvilijo.

Pa tudi to cvilenje je nepošteno. Slovinci ne branijo Italijanom nikjer v Trstu, da se udeležé cerkvenih slavnostij. Še pomagajo jim povsod, posebno pri plačevanju italijanskih propovednikov, pri vzdrževanju italijanskih bratovčin, pri nabavljanju cerkvenih zastav — povsod imajo Slovinci odprte možnje. Zakaj torej to cvilenje?

Slovinci smo pa veseli. In z nami se veselé tudi pošteni Italijani. Mi živimo lepo v miru in nastopimo vsi zložno na procesiji sv. Rešnjega Telesa.

Židje, iredentisti in oni naši italijansko-latinski reformatorji pa naj ostanejo doma in naj cvilijo!

Kaj je miloščina? Apel do naših drž. poslancev. Ko so avstrijski narodni zastopniki v državnem zboru leta 1896 sklenili novi zakon o domovinski pravici avstrijskih državljanov, so določili med drugim, da oni, ki je užival v zadnjih 10 letih svojega bivanja v kaki občini stalno miloščino, je zgubil pravico do domovinstva v občini, v kateri biva.

Stalna miloščina je po našem mnenju ona, katero ta ali ona stranka prejema — stalno: bilo na leto, na mesec, ali na teden. Tako miloščino si je tudi gotovo mislil zakonodajalec, ko je sestavljal omenjeni zakon.

Kako pa si tolmačijo ta zakon naši prosvitljeni gospodje na tržaškem magistratu?! To je bilo že povedano v »Edinosti«. Mi ponavljamo in pomnožimo te slučaje z namenom, da s tem opozorimo naše državne poslance, ki naj storijo vse možno za polvoljno in hitro rešitev utokov, ki jih je tržaški magistrat poslal na Dunaj proti raz-

nim prošnjam za podeljenje domovinske pravice.

Tukajšnja ces. kr. vlada je tega mnenja, da ni smatrati kakor stalno miloščino, ako je kdo prejel kak izjemen dar ali podporo, oziroma miloščino in da se onim, ki so bili za malo dni v kakem javnem zavodu iskati si zdravja, ne more to računati za miloščino. Upamo, da bo visoko ministerstvo istih, edino pravih nazorov in da v tem smislu razsodi tudi najviša sodna instancija, ako pride do tega. Da še bolje dokažemo absurdnost stališča, na katero se je postavil tržaški magistrat ob vprašanju podeljevanja domovinske pravice po novem domovinskem zakonu, naj navedemo (vrhu že navedenih) še sledeči, pisec teh vrstic dogodivši se slučaj: Jaz sem vložil svojo prošnjo za podeljenje domovinske pravice dne 20. februarja 1901. Prošnja mi je bila odbita iz — pretveze, da magistratoveci ne znajo slovenskega jezika! (Ne znajo, da-si je to deželni jezik v Trstu!!) Vložil sem priziv, a trebalo je sedem mesecev, predno je bil definitivno rešen meni v prilog. Po 11 mesecih, od-kar sem bil vložil prvotno prošnjo, mi je nevarno obolel otrok in so mi poklicani zdravniki svetovali, naj istega nemudoma odidem v bolnišnico, ker da je bolezen nalezljiva. Slušal sem, ker sem moral, in poslal sem sinčka v bolnišnico, kjer je ostal devet dni. Ker sem revež poln otrok, sem prosil, naj dotične stroške plača občina — in to okolnost je porabil slavni tržaški magistrat za pretvezo in se je pritožil na ministerstvo proti mojemu vsprejetju v tržaško občinsko zvezo! To naj bi bila torej ona stalna miloščina, o kateri govori imenovani domovinski zakon!!

Jaz sem stalno v Trstu že nad 25 let in nisem v vsej tej dobi do omenjenega slučaja ne iskal in ne prejel nikake miloščine, zato mi ne more v glavo na nikak način, kako morejo ljudje, učenjaki, juristi itd. smatrati take izjemne slučaje za — stalno miloščino!!!

Predno zaključim, spelujem še enkrat na naše državnozbornske gg. zastopnike, naj si vzamejo to stvar k srcu in naj nemudoma store potrebno, da se to vprašanje reši polvoljno za nas prosilce, kar ne bo le v korist nam posamičnikom, ampak bo to tudi in še posebno v neprecenljivo pomoč revnim slovenskim in tudi laškim občinam na deželi.

Nekdo, ki išče svoje pravo.

Gospod Hortis naj izvoli pojasniti!

O neki priliki je ta »zvezda« in »duša« naroda tržaškega izvolil v parlamentu na Dunaju zakon, da je Slovincem kamen »arma nazionale« (narodno orožje). Te dni pa je v Neapelju neki Italijan — kaj ne, v Neapelju žive Italijani! — metal v vlak, v katerem se je vozila kraljeva dvojica — kamenje, pravo, resnično, trdo kamenje.

Vest o tem namerjanem atentatu nas je zbegala, da res ne vemo, pri čem smo. Sedaj ne vemo, ali so Italijani k nam hodili v šolo, ali pa so oni celo stareji mojstri v rabi »narodnega orožja« in je »zvezdo tržaško« zavela le optična prevara, da je menil, da so Slovinci tam, kjer mečeje kamenje — Italijani!

Gospod Hortis izvolite nam pojasniti!

Nova istrska železnica. Pišejo nam: Mi Tržačani smo težko pričakovali dneva, ko se nova istrska železnica izroči prometu. Upali smo, da nam bo potem možno pogosteje in za male noviče ogledati si našo tužno in ob enem lepo Istro.

Naše upanje pa se ni izpolnilo, ker je vozni red nove železnice skrajno neugoden za one, ki nimajo časa, da bi že zjutraj izletali na deželo. A teh je tudi ogromna večina.

Mi smo in z nami je pričakovalo prebivalstvo istrsko, da železniško vodstvo uredi stvar tako, da bo ob nedeljah in praznikih vozil po en izreden vlak, ki naj bi odhajal iz Trsta okolo 2. ure popoldne na Buje in ki bi se vračal od tam okolo 9. ure zvečer.

Na ta način bi bilo omogočeno, da se pošteno pozabavamo. Istrski krčmarji bi si služili lepih novcev in železniško vodstvo bi imelo od tega tudi dobičkov!

Opravičena želja je torej, naj bi železnična uprava ob nedeljah in praznikih vožnje uredila tako, da bo ustrezno vsem slojem prebivalstva.

Priznanje »Hajdrihu«. Iz Ljubljane smo prejeli: Vi se morete ponašati s tem društvom. »Hajdrih« s Proseka je peval v Pestojni na binkoštni ponedeljek — mejpota in v hotelu. Pevali so izvrstno, navdu-

ševalno! Pred odhodom iz jame jim je občinstvo viharno vzklikalo. V obče so pokazali peveci »Hajdriha«, da so tržaški okoličani vrl, zaveden, pošten narod. Dovolite nam torej, da jim izrečemo svoje priznanje in jim zaključimo: Živeli!

Tržaška posojilnica in hranilnica registrirana zadruga z omejenim poročtvom naznanja, da je občni zbor dne 24. t. m. določil, da se zadrušnikom izplača 5% dividenda; ista se lahko dvigne vsaki dan ob nradnih uradnih urah, 9—12 dop. in 3—4 pop. izvzemši nedelje in praznike.

Stavka zidarjev. Včeraj zjutraj so imeli zidarji v prostorih socijalističnih društev shod, na katerem se je prečitela objava podjetnikov, v kateri izjavljajo isti, da vstrajajo pri svojem sklepu, da namreč odgovore na spomenico delavcev dne 29. t. m. Štrajkujoči delavci so sklenili počakati na ta odgovor.

Spomenica izvožčkov. Mestni javni izvožčki so predložili redarstvenemu ravnateljstvu spomenico, v kateri se pritožujejo radi prestrogega postopanja redarstvenih organov z njimi. Izvožčki so v spomenici zagrozili, da stopijo v štrajk, ako se ne ugodni njih zahtevam ter se naloži redarstvenim organom nekoliko obzirnejše postopanje.

Evangelischer Familienabend v Trstu. Sinoči je naš poročevalec slučajno ujel priliko, da je prisostvoval proslavi: protestantizma v »minolosti, sedanjosti in — bodočnosti« in propagandi za združenje Nemcev v eni cerkvi. Obširno, a velezanimivo poročilo prinesemo prihodnjič.

Telefonski promet med Trstom in Olomucem. Dne 26. vel. travna t. l. se je odprl interurbani telefonski promet med Trstom in Olomucem. Pristojbina za navaden pogovor znaša 4 K.

Samomor. Zopet včeraj se je zastrupil neki mladenič in sicer 16-letni realce Roman Pedretti. Vzrok samomoru je bila baje slaba klasifikacija v šoli. Stanoval je na lesnem trgu v hiši št. 10. Pasanti so ga našli ležečega na tleh v gozdiču pri Sv. Alojziju, in sicer v smrtih mukah, kjer je tudi umrl. Truplo so prdpeljali v mrtvašnico pri sv. Justu.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 17.8 ob 2 uri popoldne 21.0 — C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 764.5 — Danes plima ob — predp. in ob 10 24 pop.; oeska ob 7.30 predpoludne in ob 5.59 popoldne.

Dražbe promišnin. V petek dne 30. maja ob 10. uri predpoludne se bodo vsle i naredbi tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe promišnin: Rocol 419 (Katinara), hišna oprava; ulica S. Giacomo 1, hišna oprava; ulica Giuliani 7, hišna oprava; ulica Molin grande 16, hišna oprava; ulica Carradori 10, 20 škatelj senape; Piazza piccola 2, manufaktorno blago; ulica Farneto 27, umivalnik z mramorjem in ogledalo. — Ulica Capitelli 9, oprema v zalogi, ob 11. uri predp.

Radi jutrnjega praznika izide prihodnja številka »Edinosti« v petek popoldne ob navadni uri.

Društvene vesti.

Poziv na tržaške Slovence — brate in sestre sv. Cirila in Metodija. Odbor bratovščine sv. Cirila in Metodija vabi vse bratovske pevce in člene na slavnostno procesijo sv. Rešnjega Telesa. Zbirališče bo na trgu pred cerkvijo »sv. Jakoba«. Ob 6. uri zjutraj bo sv. maša v cerkvi sv. Jakoba, katere naj se udeležijo vsi oni, ki pojdejo na procesijo. Po sv. maši se zberemo vsi pod sveto zastavo sv. Cirila in Metodija in potem odkorakamo proti sv. Justu. Na licu mesta bo zbran ves odbor, ki bo pazil na red. Prosimo pa tudi vse brate-ude, da nam bodo na pomoč!

Dramatično društvo naznanja, da bodo dramatične vaje, ozioroma dramatična šola vsaki ponedeljek ob 8. uri zvečer v telovadnici »Sokola«. — Začetkom se je sicer nameravalo razdeliti to šolo v dva tečaja, a to namero se je moralo radi raznih ovir opustiti in se torej uvede samo jeden skupni tečaj. Ker je važno, da prisostvuje tem vajah vsaki člen že v začetku, vabljene so vsi upisani in vsi oni, ki se hočejo še upisati, da pridejo gotovo k prvi vaji, ki bo v ponedeljek dne 2. junija t. l. Želi še posebno, da bi se tudi inteligentnejši sloji zanimali za to društvo ter se prijavili kakor izvršujoči člani.

Poziv »Slovensko pevsko društvo« je naproseno od odbora ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metodija, da bi sodelovalo na veselici, katero priredi ista podružnica drugo nedeljo junija pri sv. Ivanu. »Slovensko pevsko društvo« ni nikdar odbilo take prošnje in je tudi letos obljubilo svoje sodelovanje. Sedaj pa se obrača to društvo do vseh svojih pevk in pevcev a prošnje, da bi že v petek dne 30. t. m. in tudi nadalje polnoštevilno prihajali k vajah, da nam bo mogoče častno nastopiti.

Občni zbor »Kmetijske podružnice v Rojanu se bo vršil v nedeljo dne 1. junija t. l. ob 4. uri popoldne v prostorih »Konsumnega društva« v Rojanu po sledečem dnevnem redu: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo blagajnika. 3. Razni naвети in predlogi. 4. Volite novega odbora.

Vse ude te podružnice vabi

Odbor

Pevski zbor »Bratovščine sv. Cirila in Metodija« v Trstu vabi na vrtno veselico in šaljivo tombolo, katero priredi v nedeljo dne 1. junija 1902 na vrtu slovenske šole pri sv. Jakobu. — Vspored: 1. Parma: »Mladi vojaki«, svira godba. 2. N. Brajša: »Istrski sokolovi«, moški zbor. 3. Suppe: »Sinfonija«, svira godba. 4. Stranko Premrl: »Zglasnim šumom skora«, mešan zbor. 5. Waldfeld: »O sreca«, valcer, svira godba. 6. G. Eisenkut: »Poputnica hrvatskog doma«, moški zbor. 7. Maitzen: »Slovenec sem«, vonec, svira godba. 8. H. Volarič: »Ne zveni mi«, mešan zbor. 9. Vilhar: »S Velebita klik se ori«, svira godba. 10. Tuček: »Davorija«, polka, svira godba. 11. Šaljiva tombola. 12. Idilko Mikaelis: »Kovač v gozdu«, svira godba. 13. I. Bartl: »Moja domovina«, moški zbor. 14. Ipavec: »Domovini«, pesem, svira godba. — Svobodna zabava, med katero igra godba. Petje vodi gospod Ivan Kožlin. — Začetek veselice točno ob 5. uri popoldne. — Ustopnina 20 nvč. Otroci do 12. leta, spremljeni od starišev, so vstopnine prosti. — Med posmeznimi točkami svira godba pod vodstvom g. kapelnika A. Wagnerja. — K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Opomba. V slučaju slabega vremena se vrši veselica prihodnjo nedeljo.

Pevsko društvo »Veselica« v Šklednju vabi na veliki jubilejni koncert, kateri se bo vršil v nedeljo dne 1. junija 1902. v novi veliki dvorani gospe Marije Sanein p. d. Oraš v proslavo 50-letnice pevanja gospod Jožefa Sanein Drejač. — Vspored: 1. Patzke: »Rokovnjači«, koračnica, orkester. 2. I. Bartl: »Oj Planine«, mešan zbor. 3. Tittel: »Slovenska overtura«, orkester. 4. Govor. 5. S. Gregorčič: »Deklamacija«, deklamuje g.žna Marija Godina. 6. Brajša: »Himna pev. društva Veselica«, moški zbor. 7. Sommer: »Amalia«, valček orkester. 8. Fr. Grbič: »Slovenski brod«, moški zbor. 9. Parma: »Intermezzo iz opere Ksenija«, orkester. 10. Hr. Volarič: »Zvečer«, peterospjev z bariton solo. 11. Kling: »Dva vesela ptičca«, koncertna polka, orkester. 12. Hr. Volarič: »Vesela družba«, mešan zbor. 13. Strobl: »Jugoslavanski potpourri«, orkester. 14. Jenko: »Nek dušman vidi«, moški zbor. 15. Tittel: »Serenada«, orkester. 16. V. Vanda: Četerospjev. 17. Zajc: »Hrvatski potpourri«, orkester. 18. F. S. Vilhar: »Domovini«, mešan zbor. 19. Waldteufel: »Na drsališču«, valček, orkester. 20. Leban: »Venček«, moški zbor. 21. Schneider: »Polka«, orkester. 22. Hr. Volarič: »Po morju«, četeterospjev. 23. Schreiner: »Vsakemu nekaj«, potpourri orkester. 24. F. S. Vilhar: »Slovenec in Hrvat«, moški zbor. 25. Schneider: »Gallop«, orkester.

Na koncertu sodeluje vojaški orkester c. kr. pešp. Freiherr von Wa daitzen št. 97. Vstopnina za osebo 50 st. (25 nvč.) Začetek točno ob 6. uri zvečer in bo zabava trajala vdeležencev do polnoči.

V slučaju neugodnega vremena se zabava prenese na nedeljo dne 8. junija.

Mnogostevilnega občika nadeja se

Odbor.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Umor v vojašnici.** V artilerijaki vojašnici v Gorici je inspiciral podčavtnik Fran Lainacher. Ko je došel na mesto, kjer je stal na straži artilerist J. Sadelčič iz Celja, ni dobil na vprašanje za dnevno geslo nobenega odgovora. Vprašal je še enkrat. Zopet ni dobil nobenega odgovora, na kar se je obrnil, da gre po patroljo. V istem hipu je počil strel. Lainacher se je zgrudil zadet in je umrl v bolnišnici. Sadelčič, ki je bil takoj

aretiran, je izjavil, da je puško imel k strelu pripravljeno, a da se mu je po nesreči sprožila.

× **Iz Nabrežne smo prejeli:** Dne 1. junija t. l. bo na tukajšnji šoli slovesen zaključek šolskega leta 1901—1902 z razstavo šolskih izdelkov klesarskih vajencev.

Prijatelji šole in napredka so vabljene, da se udeležijo te slovesnosti, ki se bo vršila ob 11. uri predpoludne v šolskih prostorih. Razstava bo odprta predpoludne od 11.—12. in popoldne od 2.—5. ure. — Vstop svoboden.

× **Vaška mladina v Reputen** priredi v nedeljo dne 1. junija svojo veliko veselico v prostorih g. Miliča. Svirala bo mavhinska godba. Točil se bo najbolji kraški teran.

Vesti iz Kranjske.

× **Ljubljanska pošta.** Iz Ljubljane smo prejeli: V Gradcu izhaja pod pomnim imenom »Oesterreichische Verkehrs-zeitung« zakonit listič, katerega skuša izdajatelj — baje odpuščen poštni uslužbenec — usiljevati poštanim uradnikom kakor njihovo glasilo. — V to obskurno gnezdo zanesli so nedavno svoje kukavično jajce tudi neki elementi, katerim je tra v peti naš splošao spoštovanj, v službenem in narodnem oziru strogo pravični ravnatelj g. Matija Šorli. — Dne 1. maja je izšla namreč v imenovanem lističu impertinentna notica, v kateri se namigava, kakor da bi postopauje g. ravnatelja nasproti nekaterim poštnim damam ne bilo pravilno. Bilo pa je to natančneje sestavljeno toli previdno, da g. ravnatelju ni bilo mogoče, tirati list pred sodnike, ki bi bili v tem slučaju g r a š k i porotniki. Pač pa mu je njemu podrejeno uradništvo dalo spontanno lepo zadoščenje s tem, da je izišla v ljubljanskem uradnem listu izjava, podpisana od 75 poštnih uradnikov in uradnic, ki slovesno protestujejo zoper vsako identifikacijo z omenjenimi neosnovanimi napadi ter iste najstrožje obsojajo. Neka gospa, o kateri se je tudi namigavalo v dotični notici v »O. V.« in ki ni poštna uslužbenka, pa je objavila še posebno jako ostro izjavo, v kateri žigosa dotično vest kakor lažljivo obrekovanje. — A gosp. ravnatelj Šorli se s tem zadoščenjem ni zadovoljil, temveč je zahteval, kakor čujemo, strogo uradno preiskavo, ki brezdvomno sijajno postavi na laž tistegagraškega dopisuna, za katerim pa brzčas stoje izvestni elementi, ki bi radi prepričali, da bi bilo g. Šorliju podeljeno ravno izpraznjeno ravnateljsko mesto v okrožju tržaškega ravnateljstva. In to se da zabraniti le z lažjo in obrekovanjem. Sapieni sat!

Brzobjavna poročila.

Iz delegacij.

BUDIMPEŠTA 28. (B.) Avstrijska delegacija je nadaljevala razpravo o proračunu ministerstva za vnanje stvari. Delegat grof Selöborn je polemiziral proti izvajanju del. Doberniga, ki je hotel delegate iz gospodske zbornice označiti kakor delegate slabije kategorije. Za vestno glasovanje da ne treba še le pritiska volilcev, ker vesten človek stori to sam od sebe.

Potem je govornik označil gibanje proč od Rima kakor nevarno, kajti vodje tega gibanja hočejo dekatolizirati. Proti izreku, da je papež glav ar ene stranke je rekel govornik, da je katoliška cerkev več nego kako društva, več nego kaka katoliška stranka. Katoliki, ki so ostali zvesti svoji veri in se zavedajo svojih dolžnosti so zvesti slugi države, kateri pripadajo. Če je rekel Stein, da gre Hohenzollerncem slava na tem, da je Prusija prednjačila v zakonodaji v varstvo delavcev, noče govornik kratiti slave z nami zvezane vladarske hiše, vendar mora popraviti, da je bila socijalna zakonodaja v prvih letih v Avstriji očločno prađ ono v Nemčiji in drugih evropskih državah.

Preidši k predmetu debate, je govornik pozdravljaj z odkritim zadoščenjem izjavo ministerstva za vnanje stvari o bistvenem zboljšanju razmer do Rusije kakor važen moment v ekspospeju ministra. Med lanjskimi in letošnjimi izjavami ministra da je velika in razveseljiva razlika.

Govornik je injavil zaupanje do politike grofa Goluchew-kegs. Politika svobodne roke je sicer ob gotovih okoloostih velike koristi, ali država, ki hoče tirati tako politiko, mora biti močna in dobro zavarovana. V Avstriji pa niso vse meje strategično dobro zavarovane, a vrhu tega tudi notranje moči niso

tako koncentrirane, da bi mogli prispeti do politike svobodne roke.

Del. Stein je rekel, polemizujé proti izvajanju delegata Selöborna, da gibanje »proč od Rima« je nevarno le Rimu. Rim in Avstrija pa je dvo'no in ostaja pri tem, da je papež glav ar velike, dobro organizovane politične stranke. Govornik vzdržuje tudi trditev, da je Nemčija prednjačila v socijalni zakonodaji.

Štrajk v Karpanju.

PAZIN 28. (B.) Velik del rudarjev je prišel danes zopet na delo.

Povrnitev cesarja.

DUNAJ 28. (B.) Danes zjutraj se je cesar povrnil iz Budimpešte. Istotako ministri Körber, Böhm-Bawerk in Call.

Erupeja na otoku Martinique.

FORT DE FRANCE 27. (B.) Sinoči je bila grozna erupeja. Ogojeni steber je dosegel višino 150 m. Tekom ene ure je premer bljuvalnega žrela znašal 300 m; v okolici vulkana je zavirala huda ura. Med prebivalstvom je zavladal velik strah.

Odlikovanje tržaške tvrdke. Tukajšnja tovarna za ščetke in čopiče g. Ivana Angeli v ulici Canale 5 je bila v zadnjem času dvakrat odlikovana in sicer na »Mejnarodni vzorni razstavi« v Rimu se zlato kolajno in zasluznim križcem in na gospodinjiski razstavi na Dunaju se zlato kolajno in častno diplomu. To je nov dokaz v spretnosti podjetnika, ki dela čast domači obrti. (Glej oglas na 4 strani.)

50.000 kron znaša glavni dobiček loterije gledaliških igralcev (glumačev). Opozarjamo svoje cenjene čitatelje, da se bo vršilo srečkanje nepreklicno dne 19. junija 1902 in vsi dobitki se izplačujejo od zalagateljev v gotovini z 10% odbitkom.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da
je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoja
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenci nemogoča, ker je blago
iz prve roke.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Velikanska rastava pohištva in
tapečarij. Izvenredno ugodne
cene.
VILJEM DALLA TORRE
v Trstu, trg Slovani 5. (Palača Diana.)
Moje pohištvo donesrečno. —

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Naznanilo.
Se naznanja slavnemu občinstvu, da se nahaja
Novo tržaško
pogrebno podjetje
Alojzija Mozetič-a na lesnem
trgu št. 4 (pred kavarno
„Armonia“).
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.
TRST
TOVARNA: ZALOGA:
Via Tosa, Piazza Rosario št. 2
Vogal, (šolsko poslopje)
Via Limitana, in Via Riberge št. 21
Telefon št. 670.
Veliki izbor: tapečarij, srca, in silk, iz-
vrstne naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI ČBRIK ZASTONJ IN FRANKO
Predmeti postavijo se na parobrod
ali železnico franko.

Skocjanske jame!

Primorski oddelek nem. avstr. planinskega društva bo od poldne do 2 ure popoldne razsvetil v nedeljo dne 1. junija slavnoznane Škocjanske jame blizu Divače.

Za to priliko odide ob 8. uri in pol zjutraj s kolodvora pri Sv. Andreju v Divačo poseben vlak s znižanimi cenami.

Vstopnina za osebo 1 krona
(brez drugih stroškov).

Odlikovana v Rimu se zlato kolajno in zaslužnim križcem. Odlikovana na Dunaju se zlato kolajno in častno diplomu.

Odlikovana tovarna za čopiče in ščetke

Ivan Angeli

ulica Canale 5
nasproti cerkve sv. Antona novega.

Edini specialist za izdelovanje zidarskih in slikarskih čopičev; lastna specialiteta čopičev za barvanje s pokostjo.

Pleteni naslanjači francoskega sestava in nedosežne kakovosti.

Se ne boji nikake konkurence glede zmernih cen kakor tudi izvrstnega izdelka.

Čuvati se je dobro da se ne zmenja moja trdka s konkurenti jednakega imena.

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda
za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/4 %	30-dnevni odkaz 2 1/2 %
30- " " 3 1/4 %	3-mesečni " 2 1/4 %
	6- " " 2 1/2 %

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne taksi v krepot z dnem 24. junija, 28. junija in odnosno 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

v vredn. papirjih 2% na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tr opav Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, G radc Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomeu Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez stroškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1% provizije.
Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predujmi.

J mčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.
Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohrano.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati da srebrni denar, zlati avstrijski bankovci itd. po pogodb

Rinnione Adriatica di Sicurtà v Trstu

zavaruje

proti požarom, prevozu po suhem, rekah in morju, proti toci, na življenje v vsih kombinacijah.

Glavnica in rezerv. društva dne 31. decembra 1892.:

Glavnica društva	gid. 4.000.000—
Premijna rezerva zavarovanja na življenje	13.326.346-98
Premijna rezerva zavarovanja proti ognju	1.632.248-22
Premijna rezerva zavarovanja blaga pri prevažanju	49.465-07
Rezerva na razpolaganje	500.000—
Rezerva zavarovanja proti premianju a kurzov, bilanca (A)	333.822-42
Rezerva zavarovanja proti premianju kurzov, bilanca (B)	243.331-8
Rezerva specialnih dobičkov zavarovanja na življenje	500.000—
Občna rezerva dobičkov	1.187.164-86

Urad ravnateljstva:

Via Valdirivo št. 2, (v lastni hiši).

Stanje hranilnih vlog:
15 milijonov K.

Rezervni zaklad:
okroglo 350.000 K

Mestna hranilnica ljubljanska

na mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8 do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega sklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vse svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maleletnih otrok in varovancev.

Delarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Poštno-hranilnične sprejemnice dobivajo se brezplačno.

Razpis.

Pri občinskem uradu v Dekanijh je razpisano mesto obč. tajnika z letno plačo 1200 kron in prostim stanovanjem.

Prositeljem je izkazati dosedanje službovanje, neomadeževano ponašanje in popolno zmožnost slovenskega, kakor uradnega jezika, kakor tudi poznaje deželnih jezikov.

Prošnje je vložiti pri podpisnem občinskem uradu; službo je takoj nastopiti.

Zupanstvo krajne občine v Dekanijh, dne 23. maja 1902.

Gregorič.

Občinski poverjenik.

Spoštovane slovenske gospodinj!

Zahtevajte pri svojih trgovcih

NOVO

Ciril-Methodijevo

cikorijo.

Skladišče vina

ulica Acquedotto št. 23. Prodaja vina v sodih in buteljkah, Fine paštete in dezertne vina na debelo in drobno, franko na dom po najugodnejših in konkurenčnih cenah.

Kopališče Buchler
se odpre dne 1. junija.

Pekarna in sladničarna

Jakob Jellen v Trstu, ulica Sette Fontane št. 13. priporoča 3 krat na dan svež hruh in velik izbor sladčic. Sprejema v pecivo bodisi testo za navaden kruh ali sladčice. Zaga moke iz prvih ogerskih mlinov.

Srečkanje

NEPREKLICNO

19. junija 1902.

Loterija gledaliških igralcev
(glumačev)

1 glavni dobiček po	50000 K
1 " " "	5000 " "
1 " " "	3000 " "
2 glavna dobitka	2000 " "
5 dobitkov	1000 " "
10 " " "	500 " "
20 " " "	200 " "
60 " " "	100 " "
100 " " "	50 " "
300 " " "	20 " "
3500 " " "	10 " "

Srečke po 1 krono

priporočajo:

Josip Bolaffio, Mandl & Co., Ign. Neumann, Mercurio Triestino, Henrik Schiffmann, Josip Zoldan.

Vsi dobitki se izplačujejo od zalagateljev s 10% odbitkom v gotovem denarju.

Na najvišje povelje Njegovega c. in kr. apostolskega Veličanstva

XXII. ces. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija, ki je jedina v Avstriji zakonito dovoljena, obsega 17 822 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 442.850 kron. Glavni dobiček znaša v gotovini:

200.000 kron

Žrebanje neprekljeno dne 12. junija 1902. Jedna srečka stane 4 krono.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Duna u, III., Vordere Zollamtsstrasse 7 in v loterijskih kolekturah, v tobakarnah, pri davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd.; igralci načrti gratis za kupce srečk.

Srečke se določajo poštne prosto.

C. kr. loterijska direkcija
oddel k za državne loterije.

Stavbinsko podjetje

G. TÖNNIES

Stavbinsko podjetje

Ljubljana.

Varna za mizarstvo orodje in parkete, stavbinsko in umetno ključarstvo.

Delalnica za konstrukcijo železa itd.

Sprejema naročbe za vsakovrstna mizarstva dela kakor: kompletne okna za cele stavbe in izložna okna na vreteno, vrata, portale, oprave za prodajalne in drugega pohištva v vseh slogih. — Podovi mehki in trdi vseh vrst kakor: deševce, parkete, od jermena in navadnega lesa. Kompletne stavbinske kovaške dela, stopnice, ograje, žične mreže, železne zatvornice na vreteno ita. itd.

Proračuni brezplačno.

Reference prve vrste na razpolago.

Lekarnar Thierry (Adolf) Limited

pravo stolistno mazilo

je najjače mazilo, ki oblaži bolečine, jih hitro zdravi ter odpravi na človeškem telesu vse prirasle izrastke.

Vdobja se po lekarnah. Po pošti franko 2 lončka 3 K 50 stot.

Lekarnar Thierry (Adolf) Limited v Pregradi pri Rogatcu
(Rohitsch-Sauerbrunn.)

Naj se izogiblje ponarejanj ter pazi na zgornjo, na lončku utisnjeno varn. znamko in trdiko.

Odlikovana 1894.

Odlikovana 1894.

Odlikovana tovarna

na vodno in parno silo z najboljšimi stroji iz prvih nemških tovarn ter

velika zaloga vsakovrstnega pohištva

Ivan Doljak v Solkanu pri Gorici.

Samostojna trdka brez vsake zveze z drugimi, ustanovljena l. 1889.

V lastni hiši. Lastne žage.

Tovarna razpolaga z mizarji, večimi od najnavadnejših do najfinejših del vseh slogov, enako z izvrstnimi strugarji in rezbarji in najbolje izurjenimi tapetarji, tako, da lahko prevzame in izvrši v najkrajšem času vsako delo vseh slogov; prevzame tudi mebliranje vil, prenočišč, uradov itd. z navadnim in najfinejšim pohištvom.

Za mizarje.

Velika zbirka obkladkov (remeša), strugarskih in rezlarskih izdelkov, za izdelovanje zrezanega in pooblanega lesa, vsakovrstnih okraskov, gol, korničev in vseh drugih mizarjskih potrebščin.

Vsaka konkurenca izključena, ker se dela samo iz lesa, posušenega v nalašč z to napravljenih pečeh, ter se trdka drži gesla: Solidnost in točnost v postrežbi.

Vrhu tega se jamči za vsak posamezen kos. — Brzojavi: Doljak — Solkan.

IVAN KRŽE

Odlikovani z dvema zlatima in bronastima kolajnami

Fran Hlavaty

ulica Giulia št. 1/A.

Obuvala po angleškem in francoskem vzorcu izdeluje po meri cenj. damam in gospodom kakor tudi za otroke. Delo okusno in trpežno.

Popravljanje starega obuvala.

Trst. — Piazza S. Giovanni št. 6. — Trst
Trgovina s kuhinjsko posodo vsake vrste iz zemlje, poreclana, železa, kositarja in stekla; velik izbor pletenin in lesenega blaga. Lesene pipe iz najboljšega tisovega lesa z gobo ali druge zbobce.

ZALOGA DALMATINSKIH VIN
iz lastnih kletij

in

ISTRSKI TERAN,

ki se toplo priporoča družinam, gosp. krčmarjem in restavratorem.

Simeon Pavlinović, ul. Chiozza 11.